Stefnumörkun LEB í kjaramálum 2023

LEB
Landssamband eldri borgara

Við bíðum ... EKKI LENGUR!

Stefnan tekur bæði til aðgerða sem mikilvægt er að ráðst í strax og hins vegar sem komi til framkvæmda í áföngum á næstu árum. Stefnan skiptist í þrjá megin flokka. Í fyrsta lagi breytingar á lífeyri frá almannatryggingum þ.e. skerðingum. Í öðru lagi sértækar aðgerðir og í þriðja lagi breytingar á núverandi ákvæðum laga.

1 Almennar aðgerðir sem koma þeim best sem eru með lágar- og miðlungstekjur:

- **Hækkun frítekjumarks í 100.000 kr.**
  Samkvæmt lögum um almannatryggingar sem tóku gildi í ársbyrjun2017 er almennt frítekjumark 25.000 kr. og hefur ekki hækkað síðan. Þessi breyting myndi nýstast vel fyrir þá sem eru með lægstan lífeyri.
- **Ellilífeyrir almannatrygginga verði aldrei lægri en lægsti launataxti**
  Lægstu laun samkvæmt launataxta á vinnumarkaði er núna 402.256 kr. Ellilífeyri er 315.525 kr. fyrir skerðingar. Það munar 86.731 kr.
- **Árlegar hækkanir lífeyris og frítekjumarka fylgi launavísitölu**
  Almenna frítekjumarkið, frítekjumark vegna atvinnutekna og árleg hækkun ellilífeyri hefur ekki fylgt launaþróun.
- **Heimilisuppbót falli undir lög nr. 100/2007 um almannatryggingar**
  Í dag fellur heimilisuppbót undir lög um Félagslega aðstoð og fellur niður við búsetu erlendis. Afnema reglu um niðurfellingu heimilisuppbótar við búsetu erlendis.

2 Sértækar aðgerðir fyrir þau verst settu:

Til að bæta kjör þeirra sem verst standa þarf að fara í sértækar aðgerðir.

- **Sérstakt skattþrep / Hækkun persónuafsláttar**
  Aðgerðin taki fyrst og fremt til lífeyristaka.
- **Minni eða engar skerðingar hjá þeim sem eru undir viðurkenndu framfærsluviðmiði**
  Innleitt verði framfærsluviðmið sem taki bæði til almennrar framfærslu og húsnæðiskostnaðar.
- **Skoðað að þeir lægstu fái sérstakt greiðslu ef þeir eru undir almennu framfærsluviðmiði**
  Sérstökt greiðsla verði eingöngu fyrir lífeyristaka og fjari út í hlutfalli við tekjur en ekki krónu á móti krónu.

Við útfærslur er mikilvægt að horfa á heildarmyndina. Miðað verði við að almenna kerfið taki við þegar ákveðnu tekjumarki er náð. Nauðsynlegt að horfa til áhrifa þess að lífeyri verði aldrei lægri en lægsti kauptaxti en slík aðgerð myndi hafa mikil áhrif á afkomu þeirra lakast settu.

3 Breytingar á lögum; skattalögum og lögum um almannatryggingar:

- **Frestun lífeyristöku**
  Endurskoða útreikning vegna frestunar á töku ellilífeyris TR og tryggja betur að lífeyristaki fái rétta hlutdeild að ávinningi frestunar þ.e.a.s að reikna hækkun vegna frestunar áður en lífeyri er skertur.
- **Frítekjumark leigutekna**
  Helmingur leigutekna reiknast sem tekjur við álagingu fjármagnstekjuskatts. Í dag reiknast húsaleigutekjur að fullu sem tekjur við ákvörðun um ellilífeyri, þrátt fyrir að í skattalögum sé viðkennt að helmingur leigutekna sé kostnaður. Eðlilegt að viðhafa sömu reglu við meðferð leigutekna við ákvörðun lífeyris eins og gert er við álagningu fjármagtekjunsskatts.
- **Frítekjumark fjármagnstekna**
  300.000 kr. frítekjumark fjármagnstekna gildi einnig gagnvart lífeyri frá almannatryggingum. Mikill áhersla er lögð á að eldra fólk undirbúi starfslok m.a. með að byggja upp eigin sparnað. Stærsti hluti af endurkröfum TR er vegna ávöxtunar sparifé þrátt fyrir að vexstir séu neikvæðir.
- **Tryggja að lífeyristakar njóti betur hækkana frá lífeyrissjóðum**
  Þegar lífeyristaki fær hækkun á lífeyri frá lífeyrissjóði t.d. vegna góðrar afkomu sjóðsins, verður að tryggja að lífeyristaki njóti sambærilegs ávinnings og um væri að ræða tekjur launamanns á vinnumarkaði, þ.e.a.s. að hann greiði fyrst og fremst skatta.

LEB
Landssamband eldri borgara

Félag eldri borgara í Reykjavík og nágrenni
Félag eldri borgara á Seltjarnarnesi
Félag eldri borgara Kópavogi
Félag eldri borgara Garðabæ
Félag eldri borgara Hafnarfirði
Félag eldri borgara Álftanesi
Félag eldri borgara Suðurnesjum
Félag aldraðra í Mosfellsbæ og nágrenni
Félag eldri borgara Akranesi og nágrenni
Félag eldri borgara í Borgarnesi og nágrenni
Félag aldraðra Borgarfjarðardölum
Aftanskin Félag eldri borgara í Stykkishólmi
Félag eldri borgara Grundarfjarðarbæ
Félag eldri borgara Snæfellsbæ
Félag eldri borgara Dalabyggð og Reykhólahreppi
Félag eldri borgara á Ísafirði og nágrenni
Félag eldri borgara Bolungarvík
Félag eldri borgara Önundarfirði
Félag eldri borgara Vestur-Barðastrandarsýslu
Félag eldri borgara Strandasýslu
Félag eldri borgara Húnaþingi vestra
Félag eldri borgara í Húnaþingi
Félag eldri borgara Skagafirði
Félag eldri borgara Siglufirði
Félag eldri borgara á Akureyri
Félag eldri borgara í Eyjafjarðarsveit
Félag eldri borgara í Grýtubakkahreppi
Félag eldri borgara í Dalvíkurbyggð
Félag eldri borgara Ólafsfirði
Félag eldri borgara Húsavík
Félag eldri borgara í Þingeyjarsveit
Félag eldri Mývetninga
Félag eldri borgara við Öxarfjörð
Félag eldri borgara Raufarhöfn
Félag eldri borgara við Þistilfjörð
Félag eldri borgara Vopnafirði
Félag eldri borgara Fljótsdalshéraði
Félag eldri borgara Borgarfirði Eystra
Félag eldri borgara Reyðarfirði
Félag eldri borgara á Eskifirði
Félag eldri borgara Norðfirði
Perlur Félag eldri borgara Fáskrúðsfirði
Félag eldri borgara Djúpavogi
Félag eldri Hornfirðinga
Félag eldri borgara Selfossi
Félag aldraðra í Skeiða- og Gnúpverjahreppi
Félag eldri borgara í Biskupstungum FEBB
Félag eldri borgara Hveragerði
Félag eldri borgara í Ölfusi
Félag eldri borgara Eyrarbakka
Félagið 60 plús í Laugardal
Félag eldri Hrunamanna
Félag eldri borgara í Rangárvallasýslu
Samherjar Félag eldri borgara í Mýrdal
Félag eldri borgara í Skaftárhreppi
Félag eldri borgara Vestmannaeyjum

LEB – Landssamband eldri borgara | Ármúla 6, 108 Reykjavík | leb@leb.is | www.leb.is | Sími: 567-7111